

บทคัดย่อภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนเกี่ยวกับการเปิดเสรีธุรกิจด้านการศึกษา นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบริการด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทย 2) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย และ 3) เพื่อใช้ตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทยที่พัฒนาขึ้นในการศึกษาสภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทยและระบุกลุ่มสถาบันและสาขาวิชาที่มีความพร้อมและกลุ่มสถาบันและสาขาวิชาที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาความพร้อมอย่างเร่งด่วน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย คือ 1) การวิจัยเอกสาร โดยมุ่งศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาโดยครอบคลุมเอกสารทั้งของประเทศไทยและสิงคโปร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับประเด็นความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์สรุปเป็นตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษา และ 3) การวิจัยเชิงสำรวจ โดยมุ่งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้และเครื่องมือวัดความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การวิเคราะห์จัดกลุ่มและเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านจำแนกตามประเภทสถาบันการศึกษาและสาขาวิชา รวมทั้งการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทาง (Two-way MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาของไทยภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียน (AFAS) นั้นมิได้สร้างข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของผู้ให้บริการไทย เนื่องจากไทยยังมีการกำหนดเงื่อนไขของการเข้ามาให้บริการด้านการศึกษาของผู้ให้บริการต่างชาติในประเทศไทยอยู่ทั้งในรูปแบบของข้อจำกัดด้านการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดด้านการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ในขณะที่เดียวกันก็ได้เปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการต่างชาติได้มีโอกาสเข้ามาให้บริการด้านการศึกษาทางด้านของศึกษาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในไทยได้มากขึ้น

2. ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษา พบว่าประกอบด้วย 1) ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ประกอบด้วย ความพร้อมด้านทุนมนุษย์ ได้แก่ ศักยภาพของบุคลากร ความพร้อมด้านทุนโครงสร้าง ได้แก่ กฎหมายหลักสูตร งบประมาณ และแหล่งทรัพยากร และความพร้อมด้านทุนความสัมพันธ์ ได้แก่ เครือข่ายความร่วมมือ 2) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (PROCESS) ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ความพร้อมด้านพันธกิจมหาวิทยาลัย ได้แก่ การศึกษาและฝึกอบรม การวิจัย และการบริการ

และความพร้อมด้านการสื่อสารและการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร และการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐาน 3) ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (OUTPUT) ประกอบด้วย ความพร้อมด้านผลผลิตของบุคลากร ได้แก่ ความเป็นสากล คุณภาพอาจารย์ และความมีชื่อเสียง และ 4) ตัวบ่งชี้ด้านผลลัพธ์ (OUTCOME) ประกอบด้วย ความพร้อมด้านผลลัพธ์ของบุคลากร ได้แก่ ความสามารถในการแข่งขัน และความพร้อมด้านผลลัพธ์ของนักศึกษา ได้แก่ คุณภาพนักศึกษา และคุณภาพบัณฑิต

3. ผลการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาพบว่าทุกข้อคำถามมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 มีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.517 ถึง 0.915 และโมเดลการวัดความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า χ^2 ต่ำหรือใกล้เคียงกับค่า df (0.06-5.13) ค่า p มีค่าสูงกว่า 0.05 (0.077-0.814) ค่าดัชนี GFI และ AGFI มีค่าสูงเข้าใกล้หรือเท่ากับ 1 และดัชนี RMSEA มีค่าต่ำเข้าใกล้ 0 (0.000-0.044)

4. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมระดับนโยบายประเทศในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาพบว่าบทบัญญัติของกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องของไทยในภาพรวมมีความสอดคล้องและไม่ส่งผลกระทบต่อกรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนตามพันธกรณีของไทยแต่อย่างใด จึงเห็นได้ว่าในระดับนโยบายในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยอันเนื่องมาจากการเปิดเสรีตามพันธกรณีของกรอบความผูกพัน AFAS ในการที่จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ให้บริการทางการศึกษาต่างชาติเข้ามาแข่งขันกับผู้ให้บริการทางการศึกษาไทยนั้นมีความพร้อมเนื่องจากข้อผูกพันนั้นสอดคล้องกับกฎหมายภายในที่ใช้บังคับอยู่แล้ว

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) ของความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาโดยภาพรวมพบว่าประเภทสถาบันการศึกษาและสาขาวิชามีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบสองทาง (Two-way MANOVA) ของตัวแปรความพร้อมด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) กระบวนการ (PROCESS) ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลผลิต (OUTPUT) และผลลัพธ์ (OUTCOME) ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษาพบว่ามีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรประเภทสถาบันการศึกษาและสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำหลัก: ความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา, การเปิดเสรีภาคบริการทางการศึกษา, กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย, สถาบันอุดมศึกษาไทย